

на бога; а трети проповѣдвали, че ангелитѣ възнесли и три торби съ пари, което не било лъжа, защото и богъ като чорбаджия безъ пари надали ще да има умъ. Това били приказкитѣ на селото, което не знаело нищо положително, значи, прѣдполагало е едно, друго, трето. Но поетътъ знае положителното: че Киръ Михалаки съ пари се откупилъ и отъ бога: слѣдъ едно-мѣсеченъ затворъ не въ магарешкия, а въ божия рай, К.-Михалаки си дошелъ, наистина безъ пари, безъ умъ и съ име прѣкръстено отъ чорбаджи Киръ Михалаки на Михалъ. Безъ пари, слѣдователно и безъ умъ, Михалъ станалъ резилъ-маскара: отъ него не бѣга нито малко — нито голѣмо, нито бѣдно — нито немошно: всички се кѣшмерятъ съ селския голѣмецъ.

Той заслужава не почитъ, а смѣхъ и прѣзрѣние.

III.

Смѣхътъ и прѣзрѣнието биятъ на очи въ разказътъ на българския поетъ и тогава, когато въпросътъ носи чисто политически или културенъ характеръ. Економическата експлоатация налага на своитѣ идолатори ипокризията, която е нейно покривало, но социалното положение на политици и културтрегери създава сжщо така една неизбѣжна сждба.

Ето една интересна тема: по едно врѣме реформитѣ въ Турция бѣха се прѣвѣрнали въ мания за турци и за туркофили-българи. Първитѣ свикваха всичкитѣ сънотълкуватели-ходжи изъ изтокъ и западъ, за да отсждятъ, какъ, джанамъ, да се спаси Иродовата държава! Падишахътъ бѣше сънувалъ, че съ ятаганъ го режатъ и месата му парче по-парче на ченгели окачватъ. Звъздобройцитѣ рѣшиха: спасението е въ „дуализма“: въ скопяването на гяуритѣ, т. е. въ „чирвишътъ“, както се изразява поета. Мидхатъ паша, чревоугодникътъ на реакцията, единъ отъ най-голѣмитѣ не-